

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **L. D.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům se sídlem v Praze 9, Kovářská 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2013, čj. OAM-118/ZA-ZA06-ZA04-2012, t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 11. 11. 2013 žalovaný správní orgán neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle §§ 12 – 14 zákona o azylu, udělil mu doplňkovou ochranu dle § 14a) tohoto zákona, a to na dobu 24 měsíců. V podané žalobě žalobce namítal porušení §§ 2, 3, 50, 52 a 68 správního řádu, s tím, že žalovaný nezjistil řádně a úplně, v potřebném rozsahu stav jeho věci, napadené rozhodnutí není přesvědčivé, neboť nepřihlíží ke všemu, co vyšlo v průběhu řízení najevo. Nebyly provedeny důkazy, potřebné ke zjištění stavu věci, ani úvahy, kterými byl žalovaný veden při hodnocení podkladů. Zástupce žalobce poté žalobní body doplnil, uvádí, že žalobce měl v zemi původu problémy z důvodu své příslušnosti k sociální skupině LGBT, kvůli svému vzhledu se stal terčem útoků jak psychických, tak fyzických. Zpočátku šlo o útoky drobnější (neznámý člověk ho na ulici uhodil, strčil, povalil a poté utekl), jejich intenzita se však během doby stupňovala – jak vypověděl žalovanému. Žalobce se obracel o pomoc na policii, na policejní stanici byl však

odbyt a pomoc mu poskytnuta nebyla. Naopak, zažil různé ústrky a ponižování ze strany samotné policie, bylo mu vyhrožováno a došlo i k fyzickým útokům. Pomoc mu nebyla poskytnuta ani po stížnosti, s níž se obrátil na velitele oddělení, stejná situace se opakovala i na dalších policejních odděleních, kde si chtěl žalobce při dalších incidentech stěžovat. V zemi původu žalobce čelil rovněž diskriminaci téměř ve všech oblastech života (zaměstnání, vzdělání, lékařská péče, rodina), stigmatizaci, musel se ukrývat či zahalovat, žil tak zcela na pokraji společnosti. Žalobce je proto přesvědčen, že žalovaný pochybil, pokud mu neudělil ochranu formou azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, když zde musí být kumulativně naplněny podmínky, kdy žalobce se musí nacházet mimo zemi svého původu, musí mít odůvodněný strach z pronásledování. Odůvodněnost obav pak v sobě zahrnuje subjektivní a objektivní prvek, s odkazem na bod 37 – 38 Příručky UNHCR k postupům pro určování postavení uprchlíků a vybraná doporučení UNHCR z oblasti mezinárodní ochrany v r. 2006 (Příručka) pak žalobce uvádí, že slovní spojení opodstatněných obav z pronásledování představuje subjektivní složku žadatele, vyžadující vyhodnocení jeho vyjádření, spíše než úsudek o situaci v zemi jeho původu. Aspekt obav jako duševního rozpoložení žadatele pak musí být podpořen určitou objektivní situací opodstatněnosti. Subjektivní prvek žadatel vyjádřil již při podání své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, vyjádřil své obavy z návratu do země původu, ale rovněž akty, kterým tam již byl vystaven a které ztotožňuje s pronásledováním z důvodu jeho příslušnosti ku komunitě LGBT, vše pak potvrdil v průběhu pohovorů. V dalším pak žalobce poukazuje na intenzitu hrozícího pronásledování, jako azylově relevantní újmy, s odkazem na čl. 9 Směrnice Rady 2004/83/ES z 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat osoby, které žádají o postavení uprchlíka. V ustanovení je demonstrativní výčet jednání, která jsou pronásledováním a jsou za takové akty považována dle odst. 2 písm. a) je to použití fyzického nebo psychického násilí, pod písm. b) pak právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační či jsou diskriminačním způsobem prováděna, písm. c) pak hovoří o nepřiměřeném nebo diskriminačním trestním stíhání. Žalobce jasně popsal, že se stal terčem různých posměšků, ústků, psychických, ale i fyzických útoků ze strany různých soukromých osob, ale také ze strany příslušníků policie, poukázal na diskriminaci a stigmatizaci, které ho odsunuly na pokraj společnosti. Žalovaný v rozporu se svým vlastním závěrem o případné možnosti vystavení žalobce závažné újmě pro případ návratu, s poukazem na akty, které popsal, nerozhodl o jeho pronásledování ve smyslu § 12b) zákona o azylu, když uvedl, že ústrky, slovní a fyzické útoky a různé formy diskriminace jím samy o sobě nejsou. Žalovaný se rovněž nezabýval pronásledováním, které je při posuzování odůvodněnosti obav žalobce relevantní, a to formou omezení užívání lidských práv sociální menšiny (LGBT) ve vztahu k právu shromažďování, sdružování, svobodě projevu, v přístupu ke vzdělání, lékařské péči, povolání apod. Žalovaný sám poukazuje na zákony, přijaté v Ruské federaci, zakazující propagaci homosexuality, pojem propagace však zůstává nedefinován, což umožňuje autoritám jeho libovolné využití. O tom hovoří případ LGBT aktivisty N. A., první odsouzené osoby na základě tohoto zákona (4. 5. 2012), který postával před Institutem Smolny s nápisem „Homosexualita není perverze“ a byl odsouzen k pokutě 5 tis. rublů. V Moskvě je na příštích 7 let zakázána Gay pride parade, vláda tak omezuje svobodné shromažďování této komunity. Na tuto skutečnost upozorňuje zpráva Amnesty International, z níž žalovaný též vycházel, těmito druhy pronásledování ze strany státních orgánů se však vůbec nezabýval. Příručka UNHCR poukazuje na konkrétní situaci této menšiny v přístupu k zaměstnání. Vůči

žadatelé jednali diskriminačně příslušníci policie, velitelé oddělení, často jej kontrolovali, vyhrožovali mu a fyzicky ho napadali, ukládali pokutu či žádali bezdůvodně různé úplatky. Na jejich postupy si žalobce stěžoval, byl ale jen terčem dalších posměšků. Takové jednání je ale pronásledováním ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) kvalifikační směrnice, za takové je považováno i ztížení podmínek pro transgenderové osoby snažící se změnit svá původní jména a pohlaví, uvedená ve státních dokumentech. Právní řád sice změnu pohlaví umožňuje, vláda však dosud nevytvořila pro takovou změnu jasný postup a mnoho matričních úřadů žádosti tohoto typu odmítá (toto uvádí zpráva MZV USA, z níž rovněž žalovaný vycházel). Toto jsou jistě právní, správní a policejní opatření diskriminačního charakteru, jak míní cit. ustanovení. Žalobce je přesvědčen, že má co do statusu uprchlíka, založeném na sexuální orientaci a genderové identitě, odůvodněný strach z pronásledování, založeného v jeho případě na ponižování, psychickém, fyzickém násilí, porušování základních lidských práv a diskriminaci. Původci pronásledování jsou v jeho případě samotný stát a jeho orgány, soukromé osoby – resp. širší komunita – společnost. Ochrana v zemi původu selhala – přesto, že žalovaný některé akty za pronásledování uznal (viz odůvodnění § 12 a § 14a) zákona o azylu), neshledal, že by se jednalo o akty, které by byly původci pronásledování podporovány, trpěny, přímo vyvolány nebo prováděny. Jedná se o akty ze strany soukromých osob, kterými mohou být i členové rodiny, sousedé, širší okruh společnosti, různé skupiny či gangy, jejichž cílem je komunita LGBT, pokud stát není schopen poskytnout potřebnou ochranu. Žalovaný zdůvodnil své rozhodnutí mj. i rozhodnutím Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 3. 2002, sp. zn. 7 A 716/2001, kde je však citace vytržena z kontextu, neboť toto rozhodnutí je opatřeno právní větou právě ve smyslu, výše uvedeném, s tím, že pokud ovšem státní orgány taková jednání potírají, nelze je za pronásledování považovat. Samy zprávy o zemi původu, které správní orgán obstaral, poukazují na potlačování práv menšiny, na politiku, mající přímý vliv na vyostřené a diskriminační chování celé ruské společnosti. Ochrana státu není účinná, pokud se žalobce obracel na orgány policie a pomoc mu nebyla poskytnuta – zde odkaz na čl. 6 písm. c) kvalifikační směrnice. V praxi nebyly stížnosti žalobce řešeny, bylo mu přímo i policií vyhrožováno, proto se již na další orgány neobracel, zde na podporu uvádí rozhodnutí NSS ze dne 9. 2. 2010, kdy pod čj. Azs 74/2009-51 soud mj. uvádí, že existují situace, kdy není možné či účelné trvat na předchozím pokusu žadatele usilovat o ochranu v zemi původu k tomu, aby mohla být považována podmínka nemožnosti ochrany vlastní země za splněnou. V takových případech je na správním orgánu, aby tvrzení zvážil a případnými podklady takové tvrzení vyvrátil. Pokud sám žalovaný na str. 6 rozhodnutí uvádí, že členové sexuální menšiny jsou v Ruské federaci vystaveni negativním reakcím i ze strany konkrétních představitelů státní správy, pak je na místě odkaz na rozhodnutí NSS čj. 4 Azs 146/2006-100, které judikovalo, že pokud ze zpráv o zemi původu žadatele o azyl vyplývá, že menšina, jejímž je žadatel příslušníkem, je terčem diskriminace a pronásledování ze strany úřadů a policie, nemůže jako důvod pro neudělení azylu obstát argument, že žadatel o azyl v zemi původu tyto orgány nepožádal o pomoc a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád státu jeho původu. Rozhodnutí žalovaného je vnitřně rozporné, argumentace je nepřesvědčivá, žalobce je přesvědčen, že splňuje podmínky ust. § 12 písm. b) zákona o azylu a navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 28. 2. 2014 s obsahem žaloby nesouhlasil, uvedl, že zjistil stav věci dostatečným způsobem, vycházel z aktuální právní i skutkové situace v době rozhodování věci. Správní orgán je přesvědčen, že si opatřil dostatek podkladů a přihlédl pečlivě ke všemu, co vyšlo ve správním řízení najevo, včetně toho, co uvedl žalobce. Na základě uvedeného pak se zabýval obavami žalobce pro případ návratu do vlasti a tyto v odůvodnění rozhodnutí zohlednil. Vedle informací o situaci v zemi původu pak zohlednil i konkrétní žalobcův azylový příběh, realizoval dva pohovory s žalobcem, jimiž chtěl upřesnit konkrétní okolnosti jím uváděných problémů, žalobce měl dostatek prostoru uvést případně i další skutečnosti. Dále se pak správní orgán zabýval situací osob, náležejících k LGBT komunitě na území Ruské federace a existenci negativních projevů společnosti vůči ní nepominul, včetně některých konkrétních představitelů státní správy, zároveň však byl nucen konstatovat, že žalobce všech dostupných prostředků k ochraně svých práv a svobod nevyužil. Omezil se na stížnosti v rámci policejních orgánů, současně si byl vědom, že způsob, jakým si obstarával peníze, není na území Ruské federace legální, přistoupil na nabídku vyhnout se placení pokut ukládaných policisty poskytnutím úplatku. Řešení soudní cestou nevyužil, zem původu opustil bez potíží na základě vlastního rozhodnutí, po udělení víza. Žádost o mezinárodní ochranu žalobce podal až po více než půlročním pobytu na zdejším území, což subjektivnímu vnímání tíživosti a bezvýchodnosti jeho situace nenasvědčuje – zde odkaz na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2007, čj. 6 Azs 102/2007, kdy se stěžovatelka dostala do konfliktu nikoliv s ukrajinskou státní mocí, nýbrž v důsledku svého transsexualismu se soukromými osobami, nedomáhala se přešetření postupu policistů, na které se obracela, nedomáhala se nápravy u nadřízených nebo jiných ukrajinských státních orgánů a své problémy neřešila způsobem, který právní řád země původu předvídá a garantuje. Proto v souladu s ustálenou judikaturou NSS (4 Azs 6/2007, 1 Azs 117/2004) nemohla být považována za pronásledovanou osobu ve smyslu ust. § 2 odst. 7 zákona o azylu. NSS tak v souladu s dřívější judikaturou v posouzení věcné stránky případu pochybení neshledal, navíc žalovaný uvádí, že v části tohoto žalobního bodu, odkazující na Příručku je potřebné vidět, že se nejedná o zákonný dokument, jímž jediné jsou soudy vázány, nýbrž je nezávazným dokumentem doporučující povahy (zde odkaz např. na rozhodnutí NSS sp. zn. 2 Azs 124/2005). K námitce žalobce, týkající se nezohlednění omezení příslušníků sociální menšiny LGBT ve vztahu k právu na shromažďování, sdružování a ke svobodě projevu, správní orgán konstatuje, že se v rozhodnutí zabýval situací příslušníků komunity v Ruské federaci dostatečnou měrou, vzal v úvahu informace o zemi původu, při současném zohlednění žalobcových sdělení, z nichž nevyplývá, že by byl žalobce v této souvislosti vystaven bezprostředním problémům. Vzhledem ke všem zjištěným okolnostem případu dospěl žalovaný k závěru o existenci skutečného nebezpečí vážné újmy, jemuž by mohl být žalobce v případě návratu do RF vystaven ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, žalobci proto udělil doplňkovou ochranu na dobu 24 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, tedy od 26. 11. 2013. Žalobce na zdejším území sice k původně zamýšlenému studiu nenastoupil, avšak dne 6. 3. 2012 vyhledal příslušné lékařské pracoviště, kterým byla stanovena dgn. transsexualismu, a toto informoval o svém úmyslu podstoupit přeměnu pohlaví a pod lékařským dohledem pokračuje v zahájené medikaci. Má tak možnost po dobu dvou let absolvovat kroky nezbytné k dosažení svého záměru, v případě potřeby z důvodu i nadále hrozící vážné újmy může coby osoba požívající doplňkové ochrany požádat o prodloužení doby udělení ochrany. Žalobcovo současné postavení tak

nebrání realizaci jeho záměrů na zdejším území, aniž by byl nucen čelit dalším obavám, spjatým s návratem do vlasti za stávajících podmínek. Správní orgán navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Žalobce podal prostřednictvím zástupce dne 17. 4. 2014 repliku, v níž zdůrazňuje nutnost eurokonformního výkladu ust. § 2 odst. 8 zákona o azylu (zde odkaz na rozhodnutí NSS ze dne 13. 8. 2008, čj. 2 Azs 45/2008, a tedy nutnost přihlédnutí k čl. 6 Směrnice Rady 2011/95/EU (kvalifikační směrnice), stanovící, že mezi původce pronásledování nebo vážné újmy patří také nestátní původci, lze-li prokázat, že původci (zde stát) nejsou schopni poskytnout ochranu před pronásledováním, jak vymezeno v čl. 7. Žalobce pak konstatuje, že ač je mu vyčítáno, že nevyužil všechny dostupné prostředky ochrany, v odůvodnění doplňkové ochrany je pokládáno využití zákonných prostředků ochrany za prakticky nemožné, právě z důvodu chování, jemuž je komunita LGBT vystavena. Žalobce již takovému chování vystaven byl a ztíženou možnost účinné ochrany je potřebné vyhodnotit i vůči ust. § 2 odst. 8 zákona o azylu. Rozpor mezi argumentací, která vedla žalovaného k udělení doplňkové ochrany a na základě níž ovšem vyloučil stejné nebezpečí při rozhodování o udělení azylu, je takové míry, že způsobuje rozporuplnost napadeného rozhodnutí. Současně poukazuje žalobce na další rozhodnutí NSS v tomto směru, a to 5 Azs 12/2012 a 6 Azs 50/2003. Udělení doplňkové ochrany proto shledává nedostatečným.

Na repliku žalobce pak žalovaný reagoval stanoviskem ze dne 5. 5. 2014, v němž uvedl, že své rozhodnutí ze dne 11. 11. 2013 za rozporuplné nepovažuje, naopak za takovou považuje žalobcovu repliku, v níž je dovozováno, že žalovaný uznal, že žalobce byl v minulosti pronásledován. Tuto argumentaci považuje správní orgán za vystavěnou na posunutém obsahu, takové konstatování je nereálné a nepřijatelné. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný připustil problematickou situaci osob spadajících do LGBT komunity žijící v Ruské federaci, jednání, jemuž byl žalobce dle svých tvrzení vystaven, však jako azylově relevantní pronásledování nemohl hodnotit. Plně odkazuje na obsah svého rozhodnutí – zde na str. 6 - kde vychází z konkrétní žalobcovy situace – v případě potíží, s nimiž se měl žalobce setkávat ze strany policistů poté, co byl zadržován kvůli nelegálnímu roznášení letáků, správní orgán uvedl, že žadatel sám přistoupil na nelegální praktiky, kdy místo hrazení vyměřené pokuty, kterou považoval za nespravedlivě udělenou, zaplatil raději policistům úplatek. Tímto krokem se minimálně zbavil možnosti podání stížnosti na nezákonné udělení pokuty. Svá práva pak žalobce dostatečně nebránil ani v případě snahy podat stížnost na hrubé jednání policistů vůči své osobě, či při odmítnutí lékařů poskytnout mu ošetření. Po prvotních odmítnutích na další snahu o sjednání nápravy rezignoval, další pomoc nevyhledal, neobrátil se např. na žádné státní či nevládní organizace. Případná nižší efektivita takové ochrany (v konkrétních podmínkách jednotlivých zemí) nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, tedy ani azylový důvod. Neučinil-li žadatel kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytována, případně, že byla poskytnuta neúčinně. Stejným způsobem hodnotil žalovaný žadatelova tvrzení o neochotě lékařů ho vyšetřit. Z uvedeného přístupu žalobce pak dospěl žalovaný k závěru, že nelze za popsanych okolností státu vytýkat, že nebyl schopen či ochoten žalobci poskytnout ochranu před protiprávním jednáním osob, jež žalobce vnímá a označuje subjektivně za původce pronásledování. Takové jednání, byť protiprávní, nemůže za těchto

okolností představovat důvod azylově relevantní. Svůj závěr pak správní orgán považuje za souladný se stávající judikaturou NSS (viz např. rozsudek ze dne 26. 5. 2007, čj. 7 Azs 14/2007-75). K významovému posunu a následné dezinterpretaci pak došlo ze strany žalobce i ve vztahu k jím citované pasáži z vyjádření ze dne 28. 2. 2014, kdy vypuštěním předchozí věty neuvedl žalobce následující obsah sdělení v patřičné souvislosti, na níž je odkazováno. V zájmu přesné argumentaci žalovaný uvádí žalobcovu citaci v kontextu svého vyjádření – „K námitce žaloby týkající se nezohlednění omezení příslušníků sociální menšiny LGBT ve vztahu k právu na shromažďování, sdružování a ke svobodě projevu žalovaný konstatuje, že se v odůvodnění rozhodnutí zabýval situací příslušníků komunity LGBT v Ruské federaci dostatečnou měrou. Vzal v úvahu informace o zemi původu při současném zohlednění žalobcových sdělení, z nichž nevyplývá, že by žalobce byl v této souvislosti vystaven bezprostředním problémům“. Z uvedeného tak vyplývá, že toto vyjádření se vztahovalo k žalobní námitce týkající se práva na shromažďování, sdružování a na svobodu projevu, nikoli tedy veškerých žalobcových problémů, jak je mu vytýkáno v replice. Žalovaný je přesvědčen, že stav věci byl ve vztahu k ustanovením zákona o azylu uvedeným ve výroku správního rozhodnutí zjištěn v adekvátním rozsahu a nebudí důvodné pochybnosti, proto nepovažuje argumentaci odkazem na rozsudek NSS čj. 6 Azs 50/2003-89 ze dne 24. 2. 2004 a čj. 5 Azs 12/2012 ze dne 14. 11. 2013 za případnou. Opětovně odkazuje na spisový materiál ve věci a setrvává na návrhu na zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že žádná pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., a to se souhlasem obou účastníků řízení.

Ze správního spisu plyne, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 4. 5. 2012, uvedl, že je občan Ruské federace, ruské národnosti, rodiče a sestra žijí v Kaliningradu, je svobodný. Do r. 2010 žil v Kaliningradu, poté střídavě tam a v Sankt-Petěrburgu, před odjezdem z Ruska pak v Gurjevsku. Od října 2011 pobývá v ČR. Vyznává buddhismus, nikdy nebyl politicky organizován, má SŠ vzdělání v oboru kuchař. K důvodům opuštění vlasti žadatel uvedl, že si přeje, aby byl oslovován v ženském rodě, jeho problémy vznikly v r. 2010, nejdříve s rodiči a spolužáky ve škole, odjel do Sankt-Petěrburgu, kde v červenci 2010 začal užívat hormonální přípravky a začal se měnit jeho zevnějšek. I když vystupoval jako muž, měl problémy, v hotelu ho zbili a vyhodili, byl i propuštěn z práce. V mužském oblečení vypadal jako žena. V ruské společnosti jsou ovšem v tomto směru velké předsudky, měl problémy i kvůli dokladům, kde fotka neodpovídala skutečnosti. Reakce lidí byly různé, někteří se smáli, jiní ho uráželi, nikdy ale neřekli přímý důvod. Žalobce se v té době oblékal jako muž, proto měl problémy, jako jedinou práci sehnal rozdáváním letáků s nabídkami služeb prostitutek řidičům. V Rusku je prostituce nelegální, takové je i roznášení letáků řidičům v dopravních zácpách. Žalobce byl proto několikrát zadržen, neměl však jinou možnost, jednalo se o jediný zdroj jeho příjmů. Na oddělení ho vždy dlouho drželi a chtěli peníze, vyhrožovali pokutami, asi pětkrát na něho zaútočili i samotní řidiči, po útoku ztratil vědomí. Nakonec ho propustili i z tohoto zaměstnání. V zoufalé situaci se obrátil na rodiče, kteří mu slíbili pomoc, ale zavedli ho na psychiatrii a lékaři dávali peníze, aby ho zavřel na Psychiatrickou léčebnu a byly mu podávány léky. Na

vstupní lékařskou prohlídku se měl dostavit druhý den, rodiče ho drželi, aby nemohl ven, zapálil svůj občanský průkaz, než mu vyřídili nový, bydlel u rodičů. Na portálu pro budhisty se seznámil se svým přítelem, který přislíbil pomoc. Nejjednodušší, jak dostat žalobce do ČR, kde žil, bylo studium, oficiálně se zaregistroval ke studiu Otevřené evropské akademie ekonomiky. Neměl občanský průkaz, rodiče ho přestali zamykat, počkal na vyřízení nového průkazu a na peníze, které mu poslal přítel a v květnu 2011 utekl do Sankt-Petěrburgu, kde si vyřídil vízum. Lidé ho tam čtyřikrát napadli na ulici, myslí, že se jednalo o skinheady, kamarádky patřily k transsexuálkám. Byl silně zbit, vrátil se do Kaliningradu, známý ho ubytoval v Gurjevsku, kde čekal na vízum. Toto si pak vyzvedl na konzulátu a odjel. Neměl ani normální lékařskou péči, lékaři ho odmítali ošetřit, pomoc odmítla i policie, na kterou se opakovaně obrátil kvůli přepadením a útokům. Se stávajícími doklady nemůže v Rusku normálně pracovat ani studovat, nemá možnost si je vyměnit na jiné pohlaví, hledají ho, protože nenastoupil k ZVS. Po příjezdu do Prahy se ukázalo, že na škole, kam ho přítel zapsal, je spousta rusky mluvících studentů, i vyučování probíhá v ruštině, bál se proto, že bude mít stejné problémy, jako doma. Žalobce hledal s přítelem možnosti legálního pobytu, alespoň jeden by zde musel mít trvalý pobyt, jedinou zemí, kde by nevadilo, že jsou cizinci, byla Argentina. K prodloužení víza by se musel vrátit do Ruska a čekat na vyřízení, se svým vízem nemohl studovat na státních akreditovaných školách, volal všude, až dostal radu, aby si požádal o azyl. V Rusku je jeho život v ohrožení, nemůže si změnit doklady, hrozí trestní stíhání pro odmítnutí vojenské služby a je mu odmítána pomoc. Zde je pod dohledem lékaře MUDr. Procházky ze Sexuologického ústavu při Karlově univerzitě v Praze. Nejdříve chce završit změnu svého pohlaví, pak zde chce studovat a pracovat, chce si vzít svého přítele, začlenit se do společnosti a v klidu žít.

Správní orgán provedl s žalobcem v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany dva pohovory, a to dne 17. 5. 2012 a 26. 11. 2012. V jejich průběhu žalobce vypověděl, že po absolutoriu školy začal pracovat na různých místech, prodával, uklízel apod. V 17 letech začal pracovat jako kuchař, asi rok, blížila se doba povolání do ZVS. Za peníze se dá z vojny vykoupit, vojáci jsou bití, šikanováni, znásilňováni. Chápal, že kvůli tomu, jaký je, by ho toto čekalo, aby se vyhnul vojně, začal studovat. Učil se tři roky, dodělal si maturitu. Začal pracovat jako číšnice a ochranka gay klubu, chtěl se osamostatnit a odjet do Petrohradu podstoupit léčbu změny pohlaví. Koncem srpna 2010 odjel a pobýval tam do jara 2011, další dobu popsal ve své žádosti. Vízum do ČR znělo na studium na neakreditované škole, resp. jako „ostatní“, pro toto studium. Kde se škola nachází, neví, nikdy tam nebyl, neboť po příjezdu zjistil, že tam studují rusky mluvící mladí lidé. V Rusku na něho útočili a chtěli ho zabít, vystřídal mnoho zaměstnání, ale všude to bylo stejné. Popsal napadení v hostelu, různé fyzické ataky na ulici, lidé si mysleli, že je gay. V Petrohradě si pronajal byt, lidé zničili vchodové dveře a psali na ně hanlivé nadávky, rozbili okno, pak ho napadl soused, který rozbil dveře, bil ho a nadával. Žalobci se podařilo utéct, běžel na policii, tam se mu ale policista smál. Popsal zadržení při roznášení letáků, platil úplatky, bili ho a smáli se mu. Chodil na různá oddělení si stěžovat, ale jeho oznámení nepřevzali. Když přišel do nemocnice pro potvrzení o napadení, nepustili ho k lékaři, říkali, že si za to může sám. Vedoucí lékař ho nechtěl ani poslouchat, stejné to bylo v další nemocnici, jména nezná, v Rusku mají nemocnice většinou čísla. Po napadení v bytě a zbití na polici se obrátil na rodiče, slíbili pomoc, otec pro něho přiletěl, ale nechtěli mu pomoci, navrhli, že půjdou k lékaři, v Rusku se zabývá transsexuály psychiatrie. Chtěli, aby dostával cyklodol, galoperedol, což dostávají

šilenci, jedná se o silné utišující léky. Dále žalobce popsal, viz výše, s tím, že rodiče žádali na vojenské správě, aby mu nebylo umožněno vykonat náhradní vojenskou službu, rovněž žádali, aby ho policie v Petrohradu našla. Na shromaždiště branců se nedostavil, proti takovým lidem je zahájeno trestní stíhání. Výkon služby je proti jeho přesvědčení i morálním principům. Byl napaden při rozdávání letáků, ale toto již nikde po dřívějších zkušenostech nehlásil. Byl napaden v místě bydliště i cestou z konzulátu, dospěl k závěru, že život v Petrohradu je pro něho nebezpečný. Nyní, po změně vzhledu je pro něho život v Rusku nemožný, s mužskými doklady. V Rusku vlastně páchá velký hřích, postavil se proti Bohu, protirečí to morálce. Lékaři se tam snaží takové lidi „napravit“, ke změně pohlaví a identity je třeba potvrzení určité formy, ale to nemá kdo vydat. Lidé tak nedostávají potřebnou léčbu, většině transgenderů stanoví schizofrenii, recepty neexistují. Člověk si musí sám nakoupit hormony. Od července 2010 si je kupoval i žalobce, komunikoval s podobnými lidmi na internetu. Lékaři buď lidi odmítají, nebo chtějí hodně peněz, člověk potřebuje, aby prošel změnou, souhlas tří lékařů, a to k užívání potřebných léků, ke změně dokumentů na základě změny pohlaví a k souhlasu s operací. Zákon hovoří o potvrzení ve stanovené formě, ale nikdo neví, jaká forma to je. I když zde žalobce prodělá operaci, nemůže se do Ruska vrátit, nevyměnili by mu doklady. Zde již podstoupil psychologický pohovor. Téměř všichni jeho známí jsou transgendeři, ovšem v Rusku až do r. 1993 byla homosexualita trestným činem, nový zákon byl přijat až potom, ale v mysli lidí to stále zůstává a chovají se podle toho. K výběru školy uvedl, že přítel zjistil, o jakou školu jde, poslal mu její internetové stránky, chtěl studovat obor management, s jazykovými kursy pro cizince, škola končí diplomem, platným v Evropě. Po příjezdu zjistil, že školu založili lidé z Kazachstánu, reklamují ji v zemích bývalého Sovětského svazu, většina studentů je odtamtud, do školy proto vůbec nenastoupil. K dotazu správního orgánu, který uváděl, jaké podrobné informace o škole žalobce vypověděl na konzulátu, žalobce uvedl, že tyto informace měl, spojil se s dvěma vyučujícími, kteří mu poslali test. Bydlí ve Vimperku s přítelem, který ho živí. Vlast opustil ze strachu o život, pronásledovali ho náhodní lidé, protože v Rusku mají lidé předsudky vůči genderovým menšinám. V Petrohradu mu lékař řekl, že změna pohlaví bude dlouho trvat a bude stát hodně peněz, v jiných místech se lidé o takové věci nezajímají. Neměl tolik peněz, tak pokračoval v nelegální léčbě, léky si kupoval sám. Zajímal se o možnost operace, v Rusku nic takového nenašel. Poté žalobce požádal o ukončení pohovoru, s tím, že pociťuje psychologický tlak. Poté si podal stížnost na vedení pohovoru, s tím, že již nebude odpovídat na dotazy, na které byl dříve tázán a žádá o to, aby pohovor vedla žena a on byl osloven v ženském rodě. Žádal též informace o programu dobrovolného návratu s tím, že by chtěl podstoupit cestu do Vietnamu, kde má známé a může tam žít bez žádosti o mezinárodní ochranu. Dne 11. 10. 2013 byl žalobce seznámen s podklady, které správní orgán shromáždil za účelem posouzení jeho situace v zemi původu. Uvedl, že zprávy souhlasí s tím, co uvedl v průběhu pohovorů. Zástupkyně žalobce pak žalovanému poslala několik podkladů, které pojednávají o situaci homosexuálů, právní úpravě, diskriminaci, homofobii v Rusku.

Vzhledem k výrokům napadeného rozhodnutí, když druhým z nich byla žalobci udělena doplňková ochrana na dobu dvou roků, se soud v dalším věnoval námitkám, směřujícím proti neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle §§ 12 – 14 zákona o azylu.

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Na str. 5 napadeného rozhodnutí uvedl žalovaný správní orgán, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že ve vlasti vyvíjel činnost, směřující k uplatnění politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, žalobce nebyl členem žádné politické strany či organizace, žádným způsobem se aktivně nezapojoval do politického či společenského dění ve vlasti, proto mu nebyl udělen azyl dle § 12 písm. a) cit. zákona. S tímto hodnocením žalovaného se soud plně ztotožňuje, konečně, žalobce sám ani v žalobě proti tomuto závěru žalovaného nic podstatnějšího nenamítal, neboť tvrdil, že svým příběhem naplňuje podmínky ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, a to odůvodněný strach z pronásledování z důvodu své menšinové příslušnosti k LGBT komunitě. Je zcela evidentní, že žalobce skutečně podmínky ust. § 12 písm. a) zákona o azylu z důvodů, hodnocených správním orgánem, nesplňuje, v tomto směru dospěl soud k totožnému závěru jako žalovaný.

V dalším se pak správní orgán velmi podrobně na str. 6 rozhodnutí zabýval tvrzením žalobce o důvodných obavách z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu a nejprve uvedl, že žalobce neuvedl v průběhu správního řízení žádnou skutečnost, z níž by bylo možné usoudit, že se stal ve vlasti terčem adresného zájmu státních orgánů, či jiných skupin, které by byly ve své činnosti státními orgány podporovány. Žalovaný proto uzavřel, že považuje za důvod žalobcova odchodu z vlasti negativní postoje, které v lidech vyvolávala žalobcova transsexualita, kdy měl být napadán neznámými lidmi na ulici, sousedy, policisté a lékaři mu měli z tohoto důvodu odmítat poskytnutí pomoci. Žalovaný pak dále zdůvodnil, proč takové ataky či jednání soukromých osob nepovažuje za azylově relevantní odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Správní orgán citoval z již opakovaně judikované situace, kdy v každé zemi se mohou stát příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny či politického přesvědčení u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních a fyzických útoků, diskriminačních postupů při vzdělání, výkonu určitých povolání apod., což však ještě samo o sobě nenaplňuje tíhu azylově relevantního pronásledování ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků, publikované v České republice pod č. 208/1993 Sb. Žalovaný též citoval z rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 3. 2002, kdy pod sp. zn. 7 A 716/2001 soud pojednal obdobně o tíži slovních a fyzických napadání, ústrků a posměšků, které

musela snést žadatelka (původně muž) pro svou odlišnou sexuální orientaci v zemi původu. Žalovaný pak argumentoval mj. tím, že žalobce roznášel nelegálně letáky, za to byl policií zadržován, místo uhrazení pokut zaplatil úplatky, sám se tak na nelegálních praktikách podílel a zbavil se tak minimálně možnosti podání stížnosti na nezákonně udělenou pokutu. Po prvotních odmítnutích na policii i u lékařů pak na další zjednání případné nápravy rezignoval, čímž svá práva, dle přesvědčení žalovaného, dostatečně nebránil, neboť se neobrátil na žádné státní či nevládní orgány či instituce. Neučinil-li tak žalobce všechny kroky k využití všech prostředků, které právní řád země původu poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta. Změnu pohlaví, jak sám žalobce uvedl, by v zemi původu provést mohl, ovšem proces by byl zdoluhavý a byl by k němu potřebný určitý finanční obnos. Žalovaný poukazuje na skutečnost, že azyl není a být nemůže universálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jeho důvody jsou taxativně určeny zákonem a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv, která jsou v různých listinách a chartách uznávána. Správní orgán na základě shromážděných podkladů dospěl k závěru, že v Ruské federaci jsou členové sexuálních menšin vystaveni negativním reakcím ze strany ostatního obyvatelstva a částečně i ze strany konkrétních představitelů státní správy, když např. do r. 1993 byla zde homosexualita pokládána za trestný čin a do r. 1999 za duševní nemoc. Předsudky jsou tak v ruské společnosti v tomto směru hluboce zakořeněny, nicméně takový stav není pronásledováním ve smyslu zákona o azylu a nelze oprávněně tvrdit, že obecně členové sexuálních menšin by právě jen z důvodu své orientace byli vystaveni takovému pronásledování, které by znamenalo omezení na základních lidských právech. S tímto závěrem správního orgánu soud souhlasí. V dalším pak soud podporuje i názor žalovaného, vyslovený na str. 7 k problému nenastoupení vojenské služby žalobce v zemi původu, včetně odkazu na rozhodnutí NSS čj. 7 Azs 321/2004 z 22. 12. 2004. Jako účelové považuje soud tvrzení žalobce o tíži jeho problémů v zemi původu i s ohledem na další skutečnost, že do ČR přicestoval za účelem studia v r. 2011, o mezinárodní ochranu však požádal až za situace, kdy na určené a žádané studium nenastoupil a pozbyl tak legitimacy vystaveného víza. Správní orgán v druhém pohovoru jasně žalobci dokázal, že jeho tvrzení o tom, že o charakteru a dalších podrobnostech studia mnoho nevěděl, není pravdivé, neboť argumentoval jeho jednáním na českém konzulátu před vydáním víza. V těchto souvislostech pak nemohl soud jinak, než poukázat na účelovost azylového řízení žalobce. Soud je přesvědčen, že argumentace žalovaného, kterou popsal v napadeném rozhodnutí, je přesvědčivá, úplná a přezkoumatelná, naopak argumentaci žalobce, uplatněnou v doplnění žaloby, musí pokládat, s ohledem na výše popsané skutečnosti, za nadsazenou. Je pravdou, že každý případ diskriminace či různých útoků je potřebné posuzovat individuálně, nicméně soud je přesvědčen, že skutečnosti, které uvedl žalobce v průběhu správního řízení, o tíži azylově relevantního pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, konkrétně z důvodu důvodných obav z pronásledování pro příslušnost k menšinové komunitě LGBT v Ruské federaci, nehovoří a nelze je takto hodnotit, a to právě z výše uvedených důvodů. Konečně, soud je přesvědčen, že i veškerá dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu v Brně, směřovaná k této problematice, uvedený závěr soudu podporuje. Podobně se pak seriózně žalovaný, dle přesvědčení soudu, vypořádal i s odůvodněním případných obav žalobce z výkonu vojenské služby, a to na str. 7 napadeného rozhodnutí, když na základě dosavadní judikatury dospěl k závěru, že tyto důvody odůvodněný strach z pronásledování bez dalšího nezakládají. Podmínky ust. § 13 zákona o azylu, jak uvedeny výše, žalobce nesplňuje, soud pak, po přezkoumání

věci, konstatuje, že pro rozhodování ve smyslu ust. § 14 cit. zákona měl žalovaný dostatečné podklady, pro udělení azylu humanitárního charakteru, představujícího naplnění situace závažného zdravotního postižení či vysokého věku, neshledal podmínek ani soud.

Argumentace žalobce, směřující k závěru, že v případě poskytnutí doplňkové ochrany vlastně žalovaný sám popírá neexistenci azylového důvodu pak soud dodává, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí ve věci vyrozuměl, že doplňková ochrana byla žalobci udělena z toho důvodu, aby mohl v České republice dokončit svůj záměr proměny svého pohlaví, aby tedy v prostředí, které se k jeho menšinovému záměru staví laskavěji, než země původu, mohl vyřešit svůj osobní životní problém, což žalovaný zařadil pod možnost, danou § 14 a) odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy, aby žalobce případně nemusel v zemi svého původu snášet v této době určité ponižující zacházení, neboť citované ústrky, jak popsáno výše, žalobce tak zcela zřejmě chápal. Takový závěr ovšem zcela jistě nelze ztotožnit s důvody udělení azylu, které předpokládají vysokou intenzitu pronásledování, které se, dle přesvědčení soudu, nestalo. Jak je patrné z uvedených skutečností, soud nepovažoval žalobní námitky za oprávněné, skutkový stav věci byl zjištěn dostatečně, žalobce dostal potřebnou možnost vypovědět svůj příběh, druhý pohovor ukončil prakticky sám ze své vůle. Žalovaný přijal i jeho důkazy, které uvedeny na str. 2, zhodnotil skutečnosti, které vyplynuly ze shromážděných podkladů, s nimiž žalobce seznámil. Soud nespátl v průběhu správního řízení žádnou vadu, neshledal žádnou nezákonnost v napadeném rozhodnutí, proto v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovaný náhradu nákladů řízení nežádal.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej

zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 13. října 2014

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně